

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних, семінарських занять з
дисципліни

“Облік зовнішньоекономічної діяльності”

для студентів напряму підготовки 7.03050901 та
8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форми
навчання

2013

Методичні рекомендації до проведення практичних, семінарських занять з дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” для студентів напряму підготовки 7.03050901 та 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання /Укл.: Помулева В.М - Запоріжжя: ЗНТУ, - 2013. - 62 с.

Містить завдання для практичних занять та методичні рекомендації до їх проведення.

Укладач: В.М. Помулева, ст. викладач кафедри «Облік і аудит»

Рецензент д.держ.упр., професор,. зав.каф. “Облік і аудит”
Левченко Н.М.

Відповідальний за випуск: д.держ.упр., професор,. зав.каф.
“Облік і аудит” Левченко Н.М.

Затверджено
на засіданні кафедри
„Облік і аудит”
Протокол № 3
від „15” жовтня 2013 р.

Затверджено на засіданні
Факультету економіки
управління
Протокол № 2
від „17” жовтня 2013 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ	6
ТЕМАТИКА І ПЛАНИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	9
Тема 1. Загальнотеоретичні та специфічні основи обліку зовнішньоекономічної діяльності	9
Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	10
Тема 3. Облік валютних операцій	12
Тема 4. Облік кредитів та депозитів в іноземній валюті	23
Тема 5. Облік службових відряджень за кордон	28
Тема 6. Облік експортних операцій	32
Тема 7. Облік імпорتنих операцій	36
Тема 8. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	42
Тема 9. Облік інвестиційних операцій	48
Тема 10. Облік операцій фінансового лізингу від нерезидента	54
Тема 11. Декларування валютних цінностей.	
Відповідальність за порушення при здійсненні валютних операцій	56
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	57

ВСТУП

Вихід на світовий ринок практично всіх підприємств і фірм та необхідність більш ефективного здійснення експортно-імпортних операцій вимагає підвищення рівня знань з бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Знання бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних діяльності дозволить правильно відображати в обліку всі зовнішньоекономічні операції, правильно складати звітність, здійснювати належний контроль за витратами та формуванням прибутку. Достовірна інформація, за даними бухгалтерського обліку, необхідна не тільки керівникам підприємства для своєчасного приймання вірних фінансово-економічних рішень, а й для зовнішніх інвесторів.

Метою вивчення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» є засвоєння студентами питань методології, методики та організації бухгалтерського обліку в сфері зовнішньоекономічної діяльності, набуття відповідних практичних навичок у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Метою методичних вказівок є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій на підприємствах України. Виконання завдань базується на матеріалах лекційного курсу з обліку зовнішньоекономічної діяльності, який начитується студентам в 9-му семестрі 5-го курсу, а також на вивченні рекомендованих навчально-методичних матеріалів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” є формування системи теоретичних знань з обліку зовнішньоекономічних фінансово – господарських операцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” є вивчення методів і технологій обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб’єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку та оподаткування зовнішньоекономічних операцій.

Предметом навчальної дисципліни є фінансово-господарські операції в зовнішньоекономічних відносинах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основи організації та правового регулювання діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин, їх обліку та документального оформлення відповідно до чинного законодавства та вимог національних стандартів;

вміти:

- застосовувати теоретичні знання з організації облікової роботи зовнішньоекономічної діяльності; складати та опрацьовувати документи з обліку зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій, узагальнювати дані в облікових регістрах та бухгалтерській і фінансовій звітності.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Тема 1. Загальнотеоретичні та специфічні основи обліку зовнішньоекономічної діяльності

Предмет, завдання дисципліни та об'єкти обліку ЗЕД. Завдання бухгалтерського обліку операцій у зовнішньоекономічній діяльності.

Основні принципи ЗЕД

Види зовнішньоекономічних операцій

Суб'єкти ЗЕД, їх реєстрація та акредитація.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору (контракту).

Види зовнішньоекономічних контрактів.

Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту).

Особливості відображення операцій відповідно до умов контракту.

Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій.

Тема 3. Облік валютних операцій

Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті.

Види і класифікація валют, особливості обліку іноземної валюти.

Монетарні та немонетарні статті. Валютний курс і курсові різниці.

Облік курсових різниць. Порядок відображення іноземної валюти і курсових різниць у звітності.

Облік операцій, пов'язаних з купівлею та продажем інвалюти.

Міжнародні розрахунки, їх види та форми.

Порядок здійснення міжнародних розрахунків.

Тема 4. Облік кредитів та депозитів в іноземній валюті

Кредити від резидентів та нерезидентів.

Облік кредитів в іноземній валюті від банків резидентів.

Облік позик від нерезидентів.

Бухгалтерський облік депозитів в іноземній валюті.

Депозитні операції в в іноземній валюті в податковому обліку.

Тема 5. Облік службових відряджень за кордон

Загальні положення направлення працівників в закордонні відрядження.

Податковий облік витрат на відрядження за кордон.

Бухгалтерський облік витрат на закордонні відрядження.

Тема 6. Облік експортних операцій

Поняття і умови здійснення експортних операцій.

Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій.

Строки проведення розрахунків за експортними операціями.

Документальне забезпечення митного оформлення товарів, що експортуються.

Облік операцій з експорту товарів (продукції) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Облік операцій з експорту робіт, послуг.

Облік авансів, одержаних від іноземних покупців.

Тема 7. Облік імпорتنих операцій

Загальні засади здійснення імпорتنих операцій.

Строки проведення розрахунків за імпортними операціями.

Документальне забезпечення імпорتنих операцій.

Облік здійснення імпорتنих операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Порядок визначення митної вартості товарів і порядок нарахування митних платежів. Порядок формування вартості імпорتنих товарів.

Особливості обліку імпорту робіт, послуг.
Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику.

Тема 8. Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною

Поняття бартерних операцій, основні вимоги до його здійснення.
Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій.

Загальні поняття про операції з давальницькою сировиною.

Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини. Митне оформлення операцій із давальницькою сировиною.

Облік операцій з давальницькою сировиною при умовах: переробки імпортованих товарів на митній території України, переробки товарів українського замовника за межами України, ввезення та вивезення готової продукції, реалізації готової продукції іноземного замовника на території України.

Тема 9. Облік інвестиційних операцій

Правова основа здійснення іноземних інвестицій в Україну.

Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.

Відображення фінансових інвестицій в підприємства, створені за кордоном.

Облік виплати дивідендів нерезиденту та отримання від нерезидента.

Облік операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями.

Господарські одиниці іноземних підприємств. Господарські одиниці за межами України.

Відображення у фінансовій звітності операцій господарських одиниць, розташованих за кордоном.

Тема 10. Облік операцій фінансового лізингу від нерезидента

Критерії віднесення операції до фінансового лізингу.

Бухгалтерський облік об'єкта фінансової оренди, отриманого від нерезидента.

Особливості оподаткування операцій фінансового лізингу з нерезидентом.

Складові лізингового платежу та їх оподаткування.

Ввезення об'єктів за договором лізингу та ПДВ.
Лізинговий платіж та податок на репатріацію.

Тема 11. Декларування валютних цінностей. Відповідальність за порушення при здійсненні валютних операцій

Порядок декларування валютних цінностей за межами України та оформлення довідки щодо відсутності валютних цінностей за межами України.

Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Відповідальність за порушення митного законодавства.

ТЕМАТИКА І ПЛАНИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

План семінарських і практичних занять

1. Обговорення теоретичних питань
2. Доповідь і презентація рефератів
3. Перевірка тестів
4. Розв'язання задач

Тематика семінарських і практичних занять

Тема 1. Загальнотеоретичні та специфічні основи обліку зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення

1. Предмет, завдання дисципліни та об'єкти обліку ЗЕД.
2. Завдання бухгалтерського обліку операцій у зовнішньоекономічній діяльності.
3. Основні принципи ЗЕД
4. Види зовнішньоекономічних операцій
5. Суб'єкти ЗЕД, їх реєстрація та акредитація.

6. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
7. Заходи валютного регулювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
8. Напрями валютного контролю у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Якими законодавчими актами регулюється ЗЕД в Україні?
2. Визначити, хто може бути суб'єктом ЗЕД.
3. Визначіть поняття «зовнішньоекономічна діяльність» з різних джерел.
4. Сформулюйте види зовнішньоекономічної діяльності. Дайте характеристику основних видів ЗЕД.
5. У чому полягає реекспорт та реімпорт товарів?
6. Сформулюйте основні принципи ЗЕД.
7. Які документи необхідно надати для проходження акредитації в митних органах?
8. Хто здійснює контроль за експортно-імпортними операціями?
9. Які завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності?
10. У якій валюті ведеться синтетичний, аналітичний облік зовнішньоекономічних операцій?

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Питання для обговорення

1. Значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору (контракту).
2. Види зовнішньоекономічних контрактів.
3. Види посередників у зовнішньоекономічній діяльності.
4. Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту).

5. Особливості відображення операцій відповідно до умов контракту.

6. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій.

Питання для самоконтролю

1. Визначте поняття зовнішньоекономічного договору.

2. У чому полягають особливості укладення договорів між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності?

3. Які умови зовнішньоекономічного договору є істотними?

4. У чому полягають базисні умови постачання?

5. У чому полягають відмінності між валютою контракту та валютою платежу?

6. У якій валюті повинен укладатися зовнішньоекономічний договір?

7. Які застереження можуть відображатися у зовнішньоекономічному договорі? Для чого застосовуються захисні застереження?

8. Яке чинне законодавство України регламентує умови укладання зовнішньоекономічної угоди?

9. Які умови постачання визначаються згідно з Правилами ІНКОТЕРМС?

10. Чи є правила ІНКОТЕРМС обов'язковими для їх застосування суб'єктами ЗЕД? ІНКОТЕРМС і П(С)БО: що їх поєднує?

11. Назвіть, за якими умовами постачання всі витрати та ризики доставки несе продавець, покупець?

12. Які умови є вигіднішими для експортера? Для імпортера?

13. Які види зовнішньоекономічної діяльності підлягають ліцензуванню і квотуванню?

14. У чому полягає відмінність автоматичного ліцензування від неавтоматичного?

15. З якою метою вводиться ліцензування імпорту? Експорту?

16. Залежність бухгалтерського обліку від ІНКОТЕРМС: у чому суть?

17. Кодування умов постачання товару згідно з ІНКОТЕРМС.

18. Кодування митних режимів, умов платежу, характеристик угод, видів податків, пільг ввізного мита, способів розрахунків, видів транспорту.

Тема 3. Облік валютних операцій

Питання для обговорення

1. Види валютних рахунків. Порядок відкриття рахунків в іноземній валюті.
2. Види і класифікація валют, особливості обліку іноземної валюти. Класифікатор іноземних валют.
3. Монетарні та немонетарні статті. Валютний курс і курсові різниці.
4. Облік курсових різниць. Порядок відображення іноземної валюти і курсових різниць у звітності.
5. Облік операцій, пов'язаних з купівлею та продажем інвалюти.
6. Порядок визначення та застосування крос-курсу при придбанні однієї іноземної валюти за іншу.
7. Міжнародні розрахунки, їх види та форми.
8. Порядок здійснення міжнародних розрахунків.

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 3.1

Визначити монетарність статей балансу, та відобразити курсову різницю за монетарними статтями.

На звітну дату 31.03 на балансі рахується дебіторська заборгованість нерезидента за експортним контрактом в сумі 60000 дол. США та кредиторська заборгованість перед нерезидентом за експортним контрактом в сумі 26 000 грн.

10.06 дебіторська заборгованість погашена повністю (10.06 зарахована на поточний рахунок іноземна валюта).

Курс НБУ на 31.03 – 8,0 грн./ \$1.

Курс НБУ на дату зарахування – 7,945 грн./ \$1.

Курс НБУ на 30.06 – 7,989 грн./ \$1.

Розв'язання

1. Оскільки згідно з нормами П(С)БО 21, монетарні статті – це статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи і

зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Немонетарні - статті інші, ніж монетарні статті балансу.

Таким чином, дебіторська заборгованість нерезидента за експортним контрактом є монетарною, оскільки буде погашатися грошовими коштами (першою подією було відвантаження на експорт, тому нам заборгували кошти). Кредиторська заборгованість перед нерезидентом за експортним контрактом є немонетарною, оскільки буде погашатися не грошовими коштами (ми отримали передоплату, тому маємо відвантажити продукцію).

Монетарні статті при зміні валютного курсу підлягають перерахунку, оскільки вартість грошових коштів в іноземній валюті при зміні валютного курсу теж змінюється.

Немонетарні статті відображаються на дату складання фінансової звітності за історичною або справедливою собівартістю, по якій вони зараховані на баланс на дату визнання (здійснення операції) і при зміні валютного курсу перерахунку не підлягають.

Отже, підлягає перерахунку при зміні валютного курсу лише дебіторська заборгованість нерезидента за експортним контрактом, оскільки вона є монетарною.

Грошові кошти в іноземній валюті також є монетарною статтею, тому перераховуються у валюту балансу за курсом НБУ на звітну дату з визначенням курсової різниці.

2. Визначимо курсові різниці та відобразимо їх в бухгалтерському та податковому обліку (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

№ з / п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	10.06 Відображена курсова різниця на дату здійснення операції (погашення заборгованості) 60000 \$ x (7,945 – 8,0) = - 3300 грн.	945	362	3300		3300
2	30.06 Відображена курсова різниця у зв'язку з перерахунком іноземної валюти на дату балансу 60000 \$ x	312	714	2640	2640	

	(7,989 - 7,945) = + 2640 грн.					
3	30.06 Списання втрат від операційної курсової різниці на фінансовий результат	791	945	3300	-	-
4	30.06 Списання доходів від операційної курсової різниці на фінансові результати	714	791	2640	-	-

Висновок: Монетарною є дебіторська заборгованість нерезидента за експортним контрактом, а також грошові кошти в іноземній валюті на поточному рахунку. При зниженні валютного курсу виникла від'ємна курсова різниця в сумі 3300 грн., при підвищенні валютного курсу виникла позитивна курсова різниця в сумі 2640 грн., які відображаються відповідно у витратах та доходах підприємства. Визначення курсових різниць у податковому обліку здійснюється за правилами бухгалтерського обліку.

Приклад 3.2

Визначити монетарність статей балансу, та відобразити курсову різницю за монетарними статтями.

На звітну дату 31.12 на балансі рахується:

- іноземна валюта - 15000 євро;
- дебіторська заборгованість нерезидента «А» за імпортом контрактом в сумі 200000 дол. США;
- кредиторська заборгованість перед нерезидентом «Б» за імпортом контрактом – 25000 євро.

07.01 заборгованість нерезидента «А» погашена повністю (отримано продукцію).

22.03 частково в сумі 15000 євро погашена заборгованість перед нерезидентом «Б».

Курс НБУ на 31.12 – 7,9 грн./ \$1; 10,0 за 1 євро.

Курс НБУ на дату отримання товару – 7,99 грн./ \$1.

Курс НБУ на дату перерахування коштів - 10,155.

Курс НБУ на 31.03 – 7,998 грн./ \$1, 10,1 за 1 євро.

Розв'язання

1. Визначаємо монетарність статей балансу для визначення курсових різниць.

Дебіторська заборгованість нерезидента «А» за імпортом контрактом – немонетарна стаття (ми перерахували передоплату, нам повинен надійти товар), так як погашатися буде не грошовими коштами.

Кредиторська заборгованість перед нерезидентом «Б» за імпортом контрактом - монетарна стаття (ми повинні перерахувати кошти), так як вона буде погашатися грошовими коштами.

2. Визначимо курсові різниці та відобразимо їх в бухгалтерському та податковому обліку (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

№ з / п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	22.03 Відображена курсова різниця у зв'язку з перерахунком заборгованості на дату здійснення операції (погашення заборгованості) $15000 \text{ €} \times (10,155 - 10,0) = 2325 \text{ грн.}$	945	632	2325		2325
2	22.03 Відображена курсова різниця у зв'язку з перерахунком іноземної валюти на дату здійснення операції (погашення заборгованості) $15000 \$ \times (10,155 - 10,0) = + 2325 \text{ грн.}$	312	714	2325	2325	
3	31.03 Відображена курсова різниця у зв'язку з перерахунком кредиторської заборгованості на дату балансу $(\text{€}25000 - 15000) \times (10,1 - 10,0) = 1000 \text{ грн.}$	945	632	1000		1000
4	31.03 Списання втрат від операційної курсової різниці на фінансовий результат	791 791	945 945	2325 1000	-	-
5	31.03 Списання доходів від операційної курсової різниці на фінансові результати	714	791	2325	-	-

Пояснення 1-ї операції: при перерахунку кредиторської заборгованості при підвищенні валютного курсу виникає негативна курсова різниця, тому відображається у складі витрат (в гривневому еквіваленті ми повинні перерахувати більше).

При зниженні валютного курсу - курсова різниця навпаки позитивна і відображається у складі доходів.

Висновок: Монетарною є кредиторська заборгованість нерезиденту за імпортом контрактом, а також грошові кошти в іноземній валюті на поточному рахунку. При підвищенні валютного курсу виникла від'ємна курсова різниця за кредиторською заборгованістю в сумі 3325 грн., та позитивна курсова різниця у зв'язку з перерахунком іноземної валюти в сумі 2325 грн., які відображаються відповідно у витратах та доходах підприємства.

Приклад 3.3

Відобразити операції в бухгалтерському та податковому обліку.

Підприємство подає заявку банку для продажу 9000 євро. Курс НБУ, за яким рахується балансова вартість такої валюти – 10,56 грн./1євро.

Курс продажу євро на МВРУ склав 10,6 грн./1євро. Курс НБУ на день продажу – 10,54 грн./1євро. Комісійна винагорода банку – 0,5% від проданої іноземної валюти.

Розв'язання

При продажу іноземної валюти застосовується субрахунок 334 – грошові кошти в дорозі в іноземній валюті.

Результат від продажу визначається як різниця між доходами від продажу та балансовою вартістю і/в. Не є курсовою різницею, так як курсова різниця виникає при порівнянні однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних курсах НБУ.

А при продажу порівнюється комерційний курс продажу на МВРУ та офіційний курс НБУ.

Якщо курс МВРУ є більшим курсу НБУ, виникає позитивна різниця від продажу і/в, яка відображається у складі доходів за Кт 711 (доходи від купівлі – продажу і/в), якщо навпаки – від'ємна різниця відображається у складі витрат за Дт 942 (витрати на купівлю – продаж і/в).

Тобто, в обліку (і в бухгалтерському, і в податковому) відображається «згорнений результат» від продажу.

Відобразимо операції в бухгалтерському та податковому обліку в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

№ з / п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, €/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрат и, грн.
1	Перерахована іноземна валюта для продажу $\text{€ } 9000 \times 10,56 = 95040$ грн.	334	312	<u>9000€</u> 95040		
2	Відображена курсова різниця за перерахованою іноземною валютою на дату здійснення операції $\text{€}9000 \times (10,54 - 10,56) = -180$ грн.	945	312			180
3	Зараховано гривні від продажу і/в за мінусом комісійної винагороди $(\text{€}9000 \times 10,6) - ((\text{€}9000 \times 10,6 \times 0,5\%)) = 94923$ грн.	311	377	94923		
4	Відображено комісійну винагороду банку у складі витрат	92	377	477		477
5	Відображено результат від продажу і/в $(\text{€}9000 \times 10,6) - ((\text{€}9000 \times 10,54) = 540$ грн.	377	711	540	540	
6	Списання втрат від операційної курсової різниці та витрат на комісійну винагороду на фінансовий результат	791 791	945 92	180 477	-	-
7	Списання доходів від продажу і/в на фінансові результати	711	791	540	-	-

Приклад 3.4

Відобразити операції з обов'язкового продажу ін/валюти в бухгалтерському та податковому обліку.

Від нерезидента 27.11 на валютний розподільчий рахунок отримана передоплата за товари по експортному контракту в сумі $\text{€}90000$, 50% якої 28.11 були зараховані на поточний валютний рахунок резидента. Решта 50% і/в $(\text{€}45000)$ були реалізовані на МВРУ.

Виручка від продажу зарахована 30.11 в сумі 463320 грн. (за мінусом комісійної винагороди). Комісійна винагорода – 1% від суми проданої інвалюти.

Комерційний курс продажу і/в на МВРУ склав 10,4 грн./ €1.

Товар відвантажено у січні наступного року.

Офіційний курс євро склав:

- на дату отримання передоплати на розподільчий рахунок (27.11) – 10,23 грн./ €1;

- на дату зарахування передоплати на поточний валютний рахунок і перерахування для обов'язкового продажу (28.11) – 10,20 грн./ €1;

- на дату отримання виручки від продажу і/в (30.11) – 10,14 грн./ €1;

- на кінець кварталу (31.12) – 10,25 грн./ €1.

Розв'язання

Відобразимо операції в бухгалтерському та податковому обліку в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

№ з/ п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, €/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Отримана передоплата на розподільчий рахунок за товари (90000 x 10,23)	314	681	90000€ 920700		
2	Перераховано 50% передоплати з розподільчого рахунку на поточний рахунок (45000 x 10,2)	312	314	45000€ 459000		
3	Перераховано 50% передоплати з розподільчого рахунку для обов'язкового продажу (€45000 x 10,2)	334	314	45000€ 459000		
4	Відображена курсова різниця на дату перерахування іноземної валюти з розподільчого рахунку €90000 x (10,2 – 10,23)	945	314	2700		*
5	Зараховано гривні від продажу і/в	311	377	463320		

	за мінусом комісійної винагороди (€45000 x 10,4) - ((€45000 x 10,4 x 1%))					
6	Відображено комісійну винагороду банку у складі витрат	92	377	4680		4680
7	Відображена позитивна різниця від продажу і/в (€45000 x 10,4) - ((€45000 x 10,14) грн.	377	711	11700	11700	
8	Відображена курсова різниця на дату продажу і/в (€45000 x (10,14 – 10,2))	945	334	2700		2700
9	Проведено зарахування розрахунків з продажу і/в	377	334	456300		
10	Відображена курсова різниця від перерахунку і/в на дату балансу (€45000 x (10,25 – 10,2))	312	714	2250	2250	
11	Визначення фінансового результату	711 714 791 791	791 791 92 945	11700 2250 4680 540	-	-

* Курсова різниця, яка виникла в результаті перерахунку ін/валюти на розподільчому рахунку, не враховується у складі податкових доходів і витрат, так як розподільчий рахунок не є рахунком підприємства.

При цьому дохід в ін/валюті визначається за курсом НБУ на дату зарахування такої ін/валюти на поточний рахунок в банку, а не на розподільчий.

Приклад 3.5

Відобразити операції з придбання ін/валюти в обліку (табл. 3.5).

Для виконання зобов'язань перед нерезидентом за імпортом контрактом підприємством перераховано 40500 грн. для придбання 5000 дол. США. Іноземна валюта придбана по курсу МВРУ 8,06 грн. за 1 євро. Комісійна винагорода банку склала 0,4% від суми придбаної і/валюти. Офіційний курс НБУ на дату зарахування придбаної і/валюти - 8,02 грн. за 1 євро. Залишок коштів повернено на поточний рахунок.

Розв'язання

При перерахуванні національної валюти для придбання іноземної використовується субрахунок 333 – грошові кошти в дорозі в національній валюті.

При придбанні і/валюти визначається результат від купівлі. Відповідно до п. 153.1.4 ПКУ до складу доходів або витрат звітного періоду включається позитивна або негативна різниця, розрахована виходячи із комерційного курсу і курсу НБУ, за яким визначається балансова вартість такої ін/валюти.

Причому, слід пам'ятати, що при придбанні ін/валюти, позитивна різниця (якщо комерційний курс > курсу НБУ) включається до витрат, а негативна (якщо комерційний курс < курсу НБУ) включається до складу доходів.

Відобразимо операції в бухгалтерському та податковому обліку в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

№ з / п	Найменування операції	Кореспонд енція рахунків		Сума, грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрат и, грн.
1	Перераховано банку гривні для придбання ін/валюти	333	311	40500		
2	Відображена комісійна винагорода банку у складі витрат (\$5000 x 8,06 x 0,4%)	92	377	161,20		161,2
3	Зараховано на поточний рахунок ін/валюта (\$5000 x 8,02)	312	333	5000\$ 40100грн		
4	Зараховано залишок коштів (гривень) від придбання і/в (40500 – 161,20) – (\$5000 x 8,06)	311	333	38,80		
5	Відображена позитивна різниця від придбання і/в \$5000 x (8,06 – 8,02)	942	333	200		200
6	Визначення фінансового результату	791 791	92 942	161,20 200	- -	- -

Задача 1

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- зазначити первинні документи, якими оформлюються операції з купівлі - продажу безготівкової іноземної валюти;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського та податкового обліку і проаналізувати фінансовий результат від операцій з купівлі - продажу іноземної валюти.

Варіант 1

Підприємство подало заявку до уповноваженого банку на купівлю 2000 доларів для виконання контракту на поставку товару на умовах передоплати. За попереднім розрахунком з поточного рахунку було перераховано 16500,00 грн на купівлю валюти. Комісія банку становить 160 грн., які були включені до попереднього розрахунку. Курси НБУ:

- на дату зарахування на валютний рахунок - 7,85 грн/\$; на дату перерахування коштів нерезиденту - 7,90 грн/\$. Валюту придбано на МВРУ за курсом - 8,15 грн/\$.

Варіант 2

Підприємство подало заявку до банку на придбання 2400 долл. за курсом міжбанківського валютного ринку України 8,35 грн./ \$1. Для цього було перераховано до банку 13200 грн. Курс НБУ на дату зарахування валюти - 8,2 грн./ \$1. Комісійна винагорода банку - 1 % від суми придбанної ін/валюти.

Варіант 3

Операції з продажу іноземної валюти.

Підприємство здійснює продаж 3000 дол. Валютний курс на дату отримання валюти та списання її з валютного рахунку складає 8,22 грн./\$1. Курс продажу валюти на міжбанківському валютному ринку становить 8,26 грн./\$1. Офіційний валютний курс НБУ на момент продажу – 8,25 грн./\$1.

Варіант 4

23 жовтня ТОВ "Мета" перерахувало банку 85000 грн. Для купівлі іноземної валюти на суму 10000 дол. США.

25 жовтня зараховано придбану іноземну валюту на валютний рахунок підприємства. Курс НБУ на дату зарахування – 8,09 грн./ дол. США.

Банком подано такий рахунок:

- курс купівлі - 8,40 грн./ дол. США;
- комісійна винагорода банку - 300 грн.

Залишок невикористаних грошових коштів зараховано на поточний рахунок підприємства.

Задача 2

Визначити монетарність статей балансу, та відобразити курсову різницю за монетарними статтями.

Варіант 1

На звітну дату 31.03 на балансі рахується дебіторська заборгованість нерезидента за експортним контрактом в сумі 3500 дол. США, іноземна валюта на звітну дату – 2800 дол. США та кредиторська заборгованість за імпортом контрактом – 25000 євро.

03.04 заборгованість погашена (іноземна валюта зарахована на поточний рахунок).

Курс НБУ на 31.03 – 8,2 грн./ \$1; 10,6 грн./євро.

Курс НБУ на дату зарахування 20.04 – 8,22 грн./ \$1.

Курс НБУ на 30.06 – 8,21 грн./ \$1; 10,5 грн./євро.

Варіант 2

На звітну дату 31.03 на балансі рахуються:

- грошові кошти в сумі 2000 \$; 1000 євро;
- кредиторська заборгованість перед нерезидентом за бартерним контрактом в сумі 10000 євро;
- кредиторська заборгованість перед нерезидентом за експортним контрактом в сумі 6000 євро.

15.04 заборгованість за експортним контрактом погашена (відвантажена продукція нерезиденту за ВМД від 15.04 в сумі 6000 євро).

Курс НБУ на 31.03 – 8,0 грн./ \$1; 10,1 грн./євро.

Курс НБУ на дату погашення (15.04) – 10,0 грн./ євро.

Курс НБУ на звітну дату 30.06 склав 7,99/ \$1; 10,2 грн./євро.

Питання для самоконтролю

1. Які цінності відносяться до валютних цінностей?
2. Що таке валютний курс?
3. На яких бухгалтерських рахунках ведеться облік сум в іноземній валюті?
4. Яким чином відображаються операції в іноземній валюті при первісному визнанні?
5. Що таке монетарні і немонетарні статті?
6. Що таке курсові різниці і в яких випадках вони відображаються?
7. Особливості відображення курсових різниць в податковому обліку?
8. Який порядок відкриття рахунків в іноземній валюті?
9. В яких випадках дозволяється використання готівкової іноземної валюти резидентами та нерезидентами в Україні?
10. На яку суму (згідно з законодавством України) та за яких умов можна робити готівкові розрахунки в іноземній валюті за зовнішньоекономічними операціями?
11. Які нормативні документи регулюють обов'язковий продаж іноземної валюти на території України? Який встановлено норматив обов'язкового продажу?
12. Які нормативно-правові акти використовують суб'єкти підприємницької діяльності при купівлі-продажу іноземної валюти?
13. З якою метою дозволено купувати іноземну валюту та які документи для цього необхідні?
14. В яких випадках продається іноземна валюта та які документи для цього необхідні?

Тема 4. Облік кредитів та депозитів в іноземній валюті

Питання для обговорення

1. Види кредитних угод.

2. Порядок та умови отримання банківського кредиту.
3. Порядок отримання кредиту в іноземній валюті від нерезидента.
4. Кредити від резидентів та нерезидентів.
5. Облік кредитів в іноземній валюті від банків резидентів.
6. Облік позик від нерезидентів.
7. Бухгалтерський облік депозитів в іноземній валюті.
8. Депозитні операції в в іноземній валюті в податковому обліку.

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 4.1

Необхідно: скласти журнал господарських операцій; здійснити розрахунки.

Підприємство 11.07 отримало в банку кредит на покупку обладнання в розмірі \$15000 на три місяці під 18% річних. Згідно з кредитним договором проценти за користування кредитом нараховуються щомісячно (виходячи із кількості календарних днів у місяці) і сплачуються п'ятого числа місяця, наступного за нарахуванням, і одночасно з кінцевим терміном погашення кредиту. Сплата процентів проведена в установлені кредитною угодою терміни. Кредит погашено 13.10.

Розв'язання

1. В даному випадку вартість заборгованості в ін/валюті за основною сумою боргу як в бухгалтерському, так і в податковому обліку перераховується на дату отримання і погашення кредиту (здійснення господарської операції) і на останній день звітного періоду (на дату балансу).

За період, коли підприємство користувалось кредитом, курс НБУ був наступним:

Дата, яка використовується для перерахунку основної суми кредиту		Курс гривні по відношенню до \$
В податковому обліку	в бухгалтерському обліку	
11.07	11.07	7,605342
-	31.07	7,553026

-	05.08	7,541883
-	31.08	7,157583
-	05.09	7,027115
30.09	30.09	6,975049
-	05.10	6,770344
13.10	13.10	6,681004

2. Суму процентів, що підлягає сплаті щомісячно, розраховуємо за формулою:

$$П = \text{Скр} \times С : 100\% : 360 \times Д, \quad (4.1)$$

де П – сума процентів за кредит;

Скр – сума кредиту;

С – процентна ставка за кредит, річних;

360 – кількість календарних днів у році (для кредитів в іноземній валюті, крім рос. рублів);

Д – кількість календарних днів користування кредитом (з першого дня видачі кредиту, включно до дня повернення (без його врахування)).

Таким чином, за формулою 4.1 нараховані проценти складуть:

- за липень – 157,50 \$ (15000 x 18%/100%/360 x 21);
- за серпень – 232,50 \$ (15000 x 18%/100%/360 x 31);
- за вересень – 225 \$ (15000 x 18%/100%/360 x 30);
- за жовтень – 90 \$ (15000 x 18%/100%/360 x 12).

3. Враховуючи те, що курсові різниці за процентами будуть виникати у зв'язку зі зміною валютного курсу на дату нарахування та дату сплати процентів, відобразимо операції в бухгалтерському та податковому обліку в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, \$/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	11.07 Отримано на поточний рахунок короткостроковий кредит банку	312	602	<u>15000\$</u> 114080,13	-	-
2	31.07 Нараховані проценти за користування кредитом за липень	951	684	<u>157,50\$</u> 1189,60		1189,6
3	31.07 Списані на фінансовий результат нараховані проценти за липень	792	951	1189,60	-	-
4	05.08 Сплачені проценти за липень	684	312	<u>157,50\$</u>		-

				1187,85		
5	05.08 Відображена курсова різниця на дату сплати процентів $\$157,50 \times (7,541883 - 7,553026) = - 1,75$ грн.	684	744	1,75	1,75	
6	31.08 Списані доходи на фінансовий результат	744	793	1,75	-	-
7	...	...	...	...	...	...
8	30.09 Відображена курсова різниця за основною сумою кредиту на дату балансу $(\$15000 \times (6,975049 - 7,605342) = - 9454,40$ грн.	602	744	9454,40	9454,4	
9	30.09 Списані доходи на фінансовий результат	744	793	9454,40	-	-
10	13.10 Погашено короткостроковий кредит (курс НБУ – 6,681004 грн./ \$1)	602	312	<u>15000\$</u> 100215,06	-	-
11	13.10 Відображена курсова різниця за основною сумою кредиту на дату погашення $(\$15000 \times (6,681004 - 6,975049) = - 4410,67$ грн.	602	744	4410,67	4410,67	
12	13.10 Списані доходи на фінансовий результат	744	793	4410,67	-	-

* Перерахунок грошових коштів на рахунку не розглядається

Задача 1

Необхідно: скласти журнал господарських операцій за кредитними операціями; здійснити розрахунки.

Варіант 1

ПАТ «К» 1 червня отримало кредит від банку – нерезидента в сумі 70 000 доларів США строком на два місяці під 15% річних (1,25% щомісяця).

Сума нарахованих відсотків за місяць складає 875 доларів США. З країною нерезидентом Україна не має підписаної угоди про запобігання подвійного оподаткування, і тому при сплаті відсотків з них утримується податок на репатріацію за законодавством України.

Строк погашення кредиту – 25 число кожного місяця.

Курс НБУ склав:

Дата	Курс НБУ, грн./\$
1.06	8,05
25.06	8,1
30.06	8,08
25.07	8,12
31.07	8,15

Варіант 2

ТОВ «КБ» 1 квітня п.р. отримало від іноземного банку короткостроковий кредит в сумі 100 тис. дол. США. Плата за кредит складає 12% річних з виплатою 20-го числа кожного місяця, тобто 1% в місяць.

Кредит повернуто 10-го травня п.р.

Курс НБУ склав:

Дата	Курс НБУ, грн./\$
04.05	8,5
20.05	8,55
26.05	8,45

Задача 2

Відобразити операції за депозитними операціями в податковому і бухгалтерському обліку.

Варіант 1

Підприємство уклало депозитну угоду строкового банківського вкладу на суму 10000 доларів США з 12 листопада п.р. по 26 лютого наступного року. За договором відсотки нараховуються щомісячно, однак виплачуються по закінченню депозитного договору 26.02 разом із поверненням основної суми депозиту.

Грошові кошти перераховані на депозитний рахунок в ін/валюти 12.11 (курс НБУ на 12.11 – 7,362412 грн./\$).

Депозит закрито 26.02 н.р. Відсотки виплачені своєчасно.

Сума відсотків, нарахована за період з 12.11 п.р. по 26.02 н.р. складає (умовно):

- на 30.11 п.р. - \$50 (курс НБУ на 30.11 – 8,696922 грн./ \$);
- на 31.12 п.р. - \$55 (курс НБУ на 31.12 – 8,855460 грн./ \$);
- на 31.01 н.р. - \$60 (курс НБУ на 31.01 – 8,095470 грн./ \$);
- на 26.02 н.р. - \$50 (курс НБУ на 26.02 – 8,852150 грн./ \$).

Варіант 2

Підприємство відкрило 11.07 п.р. депозит в ін/валюти (отримано депозитний сертифікат) в сумі 10000 долірів США. (курс НБУ на 11.07 – 7,605342 грн./ \$). Відсотки нараховуються щомісяця, однак виплачуються по закінченню депозитного договору 27.10 п.р. разом із поверненням основної суми депозиту.

Депозит закрито 27.10 н.р. Відсотки виплачені своєчасно – 27.10.

Сума відсотків, нарахована за період з 11.07 п.р. по 27.10 п.р. складає (умовно):

- на 31.07 - \$50 (курс НБУ на 31.07 – 8,553026 грн./ \$);
- на 31.08 - \$55 (курс НБУ на 31.08 – 8,157583 грн./ \$);
- на 30.09 - \$60 (курс НБУ на 30.09 – 7,975049 грн./ \$);
- на 27.10 - \$50 (курс НБУ на 27.10 – 7,597150 грн./ \$).

Питання для самоконтролю

1. Які види кредитних угод Вам відомі?
2. Які особливості оформлення кредитів від нерезидентів?
3. Які особливості обліку кредитних операцій в бухгалтерському обліку?
4. Які особливості обліку кредитних операцій в податковому обліку?
5. Які Ви знаєте види банківських вкладів (депозитів)?
6. Який порядок відображення депозитної операції у бухгалтерському та податковому обліку?

Тема 5. Облік службових відряджень за кордон

Питання для обговорення

1. Загальні положення направлення працівників в закордонні відрядження.
2. Граничний термін відрядження і порядок розрахунку кількості днів знаходження у відрядженні.
3. Особливості відрядження за кордон працівників бюджетних установ.
4. Документи, що підтверджують витрати на відрядження.
5. Податковий облік витрат на відрядження за кордон.
6. Бухгалтерський облік витрат на закордонні відрядження.
7. Розрахунки із застосуванням пластикових карток.

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 5.1

Відобразити операції в податковому і бухгалтерському обліку.

Підприємство відряджає працівника у відрядження за кордон.

Наказом по підприємству визначено розмір добових витрат:

- при відрядженнях за кордон – в сумі 385 грн./к/день;

- при відрядженнях в межах України – 30 грн./к/день.

Працівнику видали аванс в євро:

- добові із розрахунку 385 грн. за 5 днів $(385 \times 5 : 9,845220 \text{ грн./€})$
(курс НБУ на день видачі авансу) = €195,53 ≈ €196;

- на проїзд та проживання - €754.

Крім того, видано аванс в гривнях на оплату:

- добових за 2 дні – 60 грн. $(30 \times 2 \text{ дні})$;

- витрат на проїзд по території України – 340 грн.

Всього аванс на відрядження видано в сумі €950 і 400 грн.

Після повернення із відрядження наданий і затверджений авансовий звіт:

- добові за час перебування за кордоном - €196 (за 5 днів);

- добові за час проїзду по території України 60 грн. (за 2 дні);

- інші витрати (проїзд, проживання) в ін/валюті - €769;

- інші витрати (проїзд, проживання) в нац/валюті – 100 грн.

Всього витрати в інвалюті - €965, в гривнях – 160 грн.

Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту склав 9,746660 грн./ €.

Розв'язання

У обліку вказані операції відобразяться наступним чином (табл. 5.1):

Таблиця 5.1

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, €/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Витрати, грн.	
1	Видано аванс в ін/валюті (курс НБУ на день видачі авансу 9,845220 грн./€)	3723*	302	<u>950€</u> 9352,96		-
* До субрахунку 372 доцільне введення субрахунків для відображення операцій з відповідним видом валют						

2	Видано аванс в гривнях	3721	301	400		
3	Затверджено авансовий звіт в ін/валюті: - в межах виданого авансу (950€ x 9,845220)	92	3723	950€ 9352,96		9352,96
	- в ін/валюті в сумі пепевищення виданого авансу (15€ x 9,7466605)	92	3723	15€ 146,20		146,20
4	Затверджено авансовий звіт в нац/валюті	92	3721	160,00		160,00
5	Зарахована заборгованість підприємства перед працівником по ін/валюті в рахунок заборгованості працівника по гривневих витратах (15€ x 9,7466605)	3723	3721	15€ 146,20		-
6	Повернена в касу підприємства невикористана сума гривень (400 грн. – 160 грн. – 146,20 грн. = 93,80 грн.)	301	3721	93,80		-
7	Списані витрати на фін/результат	791	92	9659,16		-

Задача 1

Відобразити операції в податковому і бухгалтерському обліку.

Варіант 1

Аванс на відрядження видано лише в ін/валюті, а витрати здійснені в ін/валюті та гривнях.

Видано аванс 1100 євро. За наказом підприємства розмір добових при відрядженнях за кордон – 385 грн./день.

Відповідно до кошторису витрати на відрядження включають:

- добові за 5 днів €196 (курс НБУ на день видачі авансу - 9,845220 грн./€);
- витрати на проживання - €473;
- витрати на проїзд - €300;
- інші витрати - €131.

Затверджено авансовий звіт всього на €869 і 370 грн.:

- добові (за час перебування за кордоном) - €196;
- витрати на проїзд і проживання - €673;
- інші витрати в грн. – 370 грн.

Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту – 9,746660 грн./ €. Працівник розрахувався з підприємством у день надання авансового звіту.

Варіант 2

Аванс на відрядження видано лише в ін/валюті, але коштів недостатньо для покриття витрат.

Видано аванс 1000 євро. За наказом підприємства розмір добових при відрядженнях за кордон – 385 грн./день.

Відповідно до кошторису витрати на відрядження – за умовами задачі 1, варіанту 1.

Затверджено авансовий звіт всього на €1115:

- добові (за час перебування за кордоном) - €196;
- інші витрати (на проїзд і проживання) - €919;

Підприємство повинно відшкодувати працівнику витрати в ін/валюті в сумі €115.

Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту – 9,746660 грн./€. Підприємство розраховується з працівником у день надання авансового звіту.

Варіант 3

Аванс на відрядження видано лише в ін/валюті, але підтверджуючі документи надані в різних валютах.

Видано аванс 1000 євро. За наказом підприємства розмір добових при відрядженнях за кордон – 385 грн./день.

Відповідно до кошторису витрати на відрядження – за умовами задачі 1, варіанту 1.

Затверджено авансовий звіт всього на €815, \$70 та 386 грн.:

- добові (за час перебування за кордоном) - €196;
- інші витрати в євро - €619;
- інші витрати в доларах США - \$70;
- інші витрати в грн. – 386 грн.

Документи на обмін євро на долари працівником не надано.

Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту – 9,746660 грн./€, гривні до долара США – 7,70 грн./\$. Працівник розраховувався з підприємством у день надання авансового звіту.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином здійснюється документальне оформлення відрядження?
2. Який порядок визначення суми авансу?

3. Яким чином відображаються в обліку витрати на відрядження в іноземній валюті?

4. Які витрати на відрядження включаються до складу витрат?

5. Як встановлюється строк знаходження працівника у відрядженні?

6. Який граничний строк знаходження працівника у відрядженні?

7. Які витрати на відрядження не включаються до складу витрат?

8. Яких вимог треба дотриматись для включення витрат на відрядження до складу витрат?

Тема 6. Облік експортних операцій

Питання для обговорення

1. Поняття і умови здійснення експортних операцій.
2. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій.
3. Документальне забезпечення митного оформлення товарів, що експортуються.
4. Порядок заповнення ВМД.
5. Строки проведення розрахунків за експортними операціями.
6. Облік операцій з експорту товарів (продукції) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
7. Облік операцій з експорту робіт, послуг.
8. Облік авансів, одержаних від іноземних покупців.
9. Облік та оподаткування операцій з реекспорту товарів.
10. Застосування факторингу та форфейтингу у сфері ЗЕД.
11. Типові платіжні умови (форми міжнародних розрахунків) зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 6.1

За умовами прикладу 3.4 теми 3 «Облік валютних операцій» та додаткових даних відобразити в обліку операції з експорту.

Додаткові дані.

Товари відвантажені в січні наступного року. Собівартість товару склала 550000 грн., митні збори – 3500 грн., транспортні витрати з доставки товару до митниці – 3600 грн. (у тому числі ПДВ - 600 грн.).

Розв'язання

1. Відобразимо в обліку операції з експорту (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, € /грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Відвантаження товару покупцеві – нерезиденту (курс НБУ, що діяв на дату отримання авансу – 10,23 грн./€)	362	702	<u>90000€</u> 920700	920700	
2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ за ставкою 0%	702	641	0*		
* Податкова накладна за ставкою 0% виписується тільки після фактичного перетину товаром митної території України						
3	Списано собівартість реалізованого товару	902	281	550000		550000
4	Сплачені митні збори	377	311	3500		
5	Відображення митних зборів у складі витрат	93	377	3500		3500
6	Включення транспортних витрат з доставки товару до складу витрат відповідно до товарно-транспортних документів	93	631	3000		3000
7	Податковий кредит з ПДВ по транспортних витратах	641	631	600**		
** Застосування ставки ПДВ 0% дає право продавцю на податковий кредит у загальному порядку						
8	Погашення заборгованості по транспортних витратах	631	311	3600		
9	Залік заборгованостей	681	362	920700		
10	Визначення фінансового результату	702 791 791	791 902 93	920700 550000 6500		

Задача 1

Відобразити операції з експорту в бухгалтерському і податковому обліку.

Варіант 1

Першою подією є відвантаження товару.

22.03 відвантажено на експорт по ЗЕДоговору з нерезидентом товар на суму 15000 євро (курс НБУ на дату відвантаження – 10,08 грн./€). Вивезення товару у митному режимі експорту підтверджено належним чином оформленою ВМД.

На дату балансу (31.03) курс НБУ склав 10,16 грн./€.

Валютна виручка надійшла від нерезидента на розподільчий рахунок 09.04 (курс НБУ на цю дату – 10,11 грн./€).

На наступний день банк зарахував виручку на поточний валютний рахунок підприємства (курс НБУ – 10,09 грн./€).

Облікова вартість відвантаженого товару – 10000 грн.

Варіант 2

Першою подією є оплата товару, причому оплата надходить частинами, товар відвантажується декількома партіями.

По договору з нерезидентом отримано дві передоплати за товар:

- 25.03 (курс НБУ – 10,13 грн./€) в сумі €1000;

- 03.04 (курс НБУ – 10,17 грн./€) в сумі €1500.

В рахунок проведених раніше передоплат проводиться відвантаження товару:

- 26.03 (курс НБУ – 10,12 грн./€) на суму €900, балансова вартість відвантаженого товару – 7000 грн.;

08.04 (курс НБУ – 10,14 грн./€) на суму €1600, балансова вартість відвантаженого товару – 12000 грн.

Вивезення товару у митному режимі експорту підтверджено належним чином оформленою ВМД.

Курс НБУ на 31.03 -10,16 грн./€.

Грошові кошти на поточний валютний рахунок зараховані банком в день їх надходження на розподільчий рахунок.

Варіант 3

Експорт з післяплатою.

Підприємство реалізувало ТзОВ "Автоспецстрой" (Росія) на експорт товар 04.09 на суму 200000 рос. рублів, курс НБУ на дату оформлення ВМД - 2,8623 грн. за 10 од. Собівартість реалізованого товару становить 47000 грн. без ПДВ.

Оплата за відвантажений товар на ТзОВ "Автоспецстрой" (Росія) відбулася 03.10, курс НБУ на дату оплати - 2,9 грн. за 10 од. На дату балансу (30.09) курс НБУ - 3,0 грн. за 10 од.

Варіант 4

Експорт з передоплатою.

Підприємство отримало частковий аванс від нерезидента 10000 дол. США у травні (курс НБУ - 7,9351 грн. за долар США на дату отримання). Курс НБУ на 30.06 - 7,96 грн. за долар США.

У липні отримано другу частину авансу в розмірі 10000 дол. США за курсом 7,98 грн./дол. США на дату отримання.

Уся валюта на 30.09 числиться на рахунку підприємства, курс НБУ - 7,9723 грн. за 1 дол.

05.10 підприємство відвантажило продукцію вартістю 20 000 дол. на експорт, курс НБУ на момент відвантаження складав 8,3 грн. за долар. Собівартість продукції - 114000 грн. На митниці були сплачені:

- мито - 5%;
- митні збори - 0,2%.

Питання для самоконтролю

1. Які нормативно-правові акти використовують суб'єкти підприємницької діяльності для роботи на зовнішньому ринку?
2. У яких випадках і на підставі яких документів надається дозвіл на відстрочку платежу в іноземній валюті?
3. Що покладено в основу звільнення від сплати податку на додану вартість з експортних товарів?
4. Які операції відносяться до експортних? Дати характеристику контракту на експорт товарів (робіт, послуг).
5. Які документи подаються митниці для здійснення експортної поставки?
6. Які товари є об'єктами оподаткування ПДВ при вивезенні їх за територію України? За якими ставками?
7. Оформіть вантажно-митну декларацію.
8. Відобразіть на рахунках операції, пов'язані з експортом товарів.

9. У чому полягають особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з експорту робіт, послуг?

10. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість товарів, відвантажених на експорт з наступною оплатою?

11. Як відображається на рахунках бухгалтерського обліку реалізація товарів на експорт на умовах попередньої оплати?

12. Назвіть операції, з яких ПДВ обчислюється за нульовою ставкою.

13. Особливості оподаткування операцій щодо експорту послуг за межі митної території України.

14. Визначте критерії для автоматичного відшкодування ПДВ.

15. Який строк проведення розрахунків в іноземній валюті за експортними операціями? Які санкції застосовуються за неповернення (несвоєчасне повернення) валютних цінностей на поточний рахунок? В якому розмірі?

16. У чому полягають розрахунки за документарним акредитивами та документарним інкасо? Які особливості використання чеків в іноземній валюті?

Тема 7. Облік імпорتنих операцій

Питання для обговорення

1. Загальні засади здійснення імпорتنих операцій.
2. Строки проведення розрахунків за імпортними операціями.
3. Документальне забезпечення імпорتنих операцій.
4. Облік здійснення імпорتنих операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.
5. Порядок визначення митної вартості товарів і порядок нарахування митних платежів.
6. Порядок формування первісної вартості імпорتنих товарів.
7. Особливості обліку імпорту робіт, послуг.
8. Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику.

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 7.1

Відобразити операції з імпорту товарів з наступною оплатою в бухгалтерському та податковому обліку.

На початок I кварталу на валютному рахунку рахується ін/в сумі \$2000, балансова вартість якої склала 16140 грн. (за курсом НБУ 8,07).

9.01 отримано товар від нерезидента, договірна вартість якого \$1000. При цьому сплачено ввізне мито 10% та плата за митне оформлення 200 грн. В наступному кварталі, 02.04, нерезиденту перерахована оплата за товар.

Офіційні курси долара, встановлені НБУ, склали:

- на момент митного оформлення товару (09.01) – 8,04 грн./\$;
- на останній день кварталу (31.03) – 8,06 грн./\$;
- на дату перерахування оплати за товар (02.04) – 8,05 грн./\$.

Надходжень на валютний рахунок в I кварталі не було.

Розв'язання

1. Відобразимо в обліку операції з імпорту (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, \$/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Залишок і/в на рахунку (курс НБУ – 8,07 грн./\$)	312	-	$\frac{2000\$}{16140}$		
2	09.01. Оприбутковано товар від нерезидента (курс НБУ – 8,04)	28	632	$\frac{1000\$}{8040}$		
3	09.01. Перерахована плата за митне оформлення, мито і ПДВ митним органам 2772,80 грн.: а) митна вартість = $1000\$ \times 8,04 = 8040$ грн. б) мито = $1000\$ \times 8,04 \times 10\% = 804$ грн. в) плата за митне оформл. – 200 грн. г) імпортовий ПДВ = $(8040 + 804) \times 20\% = 1768,80$ грн.	377	311	2772,80		
4	09.01. Суми сплачених плати за митне оформл. і ввізного мита включено у вартість товару (804 грн. + 200 грн.)	28	377	1004		
5	09.01. На підставі ВМД сума ПДВ включена до податкового кредиту	641	377	1768,80		
6	31.03. Курсова різниця по і/в на дату балансу $2000\$ \times (8,06 - 8,07)$	945	312	20		20

7	31.03. Курсова різниця по кредит. заборг. на дату балансу 1000\$ x (8,06 – 8,04)	945	632	20		20
8	Списана курсова різниця на фін. результат	791	945	40		
9	02.04. Перерахована нерезиденту оплата за товар (курс НБУ - 8,05)	632	312	<u>1000\$</u> 8050 грн		
10	02.04. Курсова різниця по кредит. заборг. на дату погашення 1000\$ x (8,05 – 8,06)	632	714	10	10	
11	02.04. Курсова різниця по і/в на дату перерахування 1000\$ x (8,05 – 8,06)	945	312	10		10
12	Курсова різниця списана на фін/результат	791 714	945 791	10 10		

Приклад 7.2

Відобразити операції з імпорту товарів на умовах передоплати в бухгалтерському та податковому обліку.

25.03 перерахована передоплата за товар нерезиденту у розмірі \$1000. Товар отримано 25.04. Мито складає 10%, плата за митне оформлення – 120 грн.

Офіційні курси долара, встановлені НБУ, склали:

- на дату перерахування передоплати (25.03) – 8,01 грн./\$;
- на останній день кварталу (31.03) – 8,02 грн./\$;
- на дату оприбуткування товару (25.04) – 8,04 грн./\$;
- на дату митного оформлення товару – 8,05 грн./\$.

На початок I кварталу на валютному рахунку рахується ін/в в сумі \$1500, балансова вартість якої склала 12045 грн. (за курсом НБУ 8,03). Надходжень на валютний рахунок в I кварталі не було.

Розв'язання

1. Відобразимо в обліку операції з імпорту (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, \$/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Залишок і/в на рахунку до здійснення передоплати (курс НБУ – 8,03 грн./\$)	312	-	<u>1500\$</u> 12045		
2	25.03. Здійснена передоплата нерезиденту (курс НБУ – 8,01)	371	312	<u>1000\$</u> 8010		
3	25.03. Курсова різниця по і/в на дату операції (перерахування) 1000\$ x (8,01 – 8,03)	945	312	20		20

4	31.03. Курсова різниця по і/в на дату балансу 500\$ x (8,02 – 8,01)	945	312	5		5
5	25.04. Оприбутковано товар від нерезидента за курсом на дату авансу (курс НБУ – 8,01)	28	632	<u>1000\$</u> 8010		
6	25.04. Нараховані і сплачені плата за митне оформлення, мито (8050 x 10% + 120 грн.)	377 28	311 377	925		
7	25.04. Сплачено ПДВ (8050 + 805) x 20%)	641	311	1771		
8	25.04. Відображений залік заборгованостей	632	371	8010		
* Собівартість товару складає 8935 грн. (8010 грн. + 925 грн.). У випадку подальшої реалізації цього товару сума розрахованої собівартості буде визнана витратами на дату реалізації						

Задача 1

Відобразити операції з імпорту послуг в бухгалтерському та податковому обліку.

10.03 підприємством перераховано передоплату нерезиденту за послуги в сумі \$1000. Акт надання послуг підписано 05.04.

Офіційні курси долара, встановлені НБУ, склали:

- на дату перерахування авансу (10.03) – 8,05 грн./\$;
- на останній день кварталу (31.03) – 8,04 грн./\$;
- на дату підписання акту виконання послуг (05.04) – 8,06 грн./\$.

На початок I кварталу на валютному рахунку рахується ін/в в сумі \$1500, балансова вартість якої склала 12045 грн. (за курсом НБУ 8,03). Надходжень на валютний рахунок в I кварталі не було.

Задача 2

Відобразити операції з імпорту товарів в бухгалтерському та податковому обліку (без нарахування та сплати митних платежів).

Варіант 1

Підприємство імпортувало товар на суму 5000 дол. США на умовах 100% передоплати. Оплата відбувалася двома рівними частинами - курс НБУ на дату першої оплати - 8,00 грн; на дату другої - 7,90 грн.

Варіант 2

На початок I кварталу на валютному рахунку рахується ін/в в сумі \$2500, балансова вартість якої склала 20200 грн. (за курсом НБУ 8,08).

10.02 на валютний рахунок зарахована виручка за експортною операцією в сумі \$3500.

На протязі кварталу проведено перерахування передоплати за товар трьома платежами:

- 20.02 - \$1500;
- 10.03 - \$1000;
- 15.03 - \$2500.

В наступному кварталі підприємством в рахунок раніше перерахованих авансів отримано товар від постачальника двома партіями:

- 05.04 – на суму \$3000;
- 28.04 – на суму \$2000.

Офіційні курси долара, встановлені НБУ, склали:

- на дату отримання виручки від експорту (10.02) – 8,02 грн./\$;
- на дату перерахування авансу (20.02) – 8,07 грн./\$; 10.03 – 8,03; 15.03 – 8,01 грн./1 дол.
- на останній день кварталу (31.03) – 8,06 грн./\$;
- на дату оформлення ВМД за першою партією товарів (05.04) – 8,05 грн./\$;
- на дату оформлення ВМД за другою партією товарів (28.04) – 8,04 грн./\$.

Варіант 3

Підприємство імпортувало товар вартістю 42000 дол. На митниці були сплачені:

- ПДВ -20%;
- мито -2%;
- митний збір - 0,2%.

На момент оформлення ВМД курс НБУ склав 8,3 грн. за дол. На кінець кварталу курс НБУ склав 8,4 грн. за долар. Товар сплачений в наступному кварталі, при цьому курс НБУ складав 8,35 грн. за долар.

Варіант 4

ТОВ "Мета" уклало договір з іноземною фірмою на поставку імпорتنих комплектуючих для суднобудівництва на суму 120000 дол. США. Продукція надійшла 7 червня, курс НБУ на цю дату - 8,35 грн./дол. США. На митниці було сплачено мито - 3%, митні збори - 0,2%. На суму ПДВ було видано податковий вексель, який був погашений 30 грудня (при реалізації готової продукції).

Задача 3

Відобразити операції з імпорту та поверненню товарів в бухгалтерському та податковому обліку.

Підприємство імпортувало обладнання на суму 10000 дол. США на умовах післяоплати. Курс НБУ на дату розмитнення - 8,0 грн./\$1 у серпні п. р.; на дату балансу 30.09 - 7,85 грн./\$1.

У жовтні виявлено, що обладнання містить брак, який неможливо виправити на місці. Сторони прийняли рішення повернути обладнання і розірвати контракт. Оскільки стаття перестає бути монетарною, то на дату повернення обладнання перерахунок не проводимо.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміється під імпортними операціями?
2. Якими нормативними актами регламентуються операції з імпорту?
3. Які податки і збори сплачуються на митниці при імпортуванні товарів? Особливості оподаткування операцій щодо імпорту товарів (послуг) на митну територію України.
4. Особливості оподаткування і відображення в обліку імпорتنих операцій за умовою видачі на митниці податкового векселя.
5. Відобразить на рахунках операції, пов'язані з імпортом товарів.
6. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість імпорتنих товарів, одержаних за попередньою оплатою?

Тема 8. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною

Питання для обговорення

1. Поняття бартерних операцій, основні вимоги до його здійснення.
2. Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій.
3. Загальні поняття про операції з давальницькою сировиною.
4. Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини.
5. Митне оформлення операцій із давальницькою сировиною.
6. Облік операцій з давальницькою сировиною при умовах: переробки імпортованих товарів на митній території України, переробки товарів українського замовника за межами України, ввезення та вивезення готової продукції, реалізації готової продукції іноземного замовника на території України.

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 8.1

Відобразити операції із зовнішньоекономічного бартеру в бухгалтерському та податковому обліку.

Імпорт передусе експорту.

Підприємство – резидент уклало договір з нерезидентом, згідно якого в обмін на поставлену нерезидентом партію товару, контрактна вартість якого складає €12000, постачає йому товар договірною вартістю також €12000. Первісна вартість відвантаженого на експорт товару складає 100000 грн.

Курс НБУ склав на дату:

- митного оформлення і оприбуткування товарів – 10,265640 грн./ €; мито в розмірі 10% митної вартості товару – 12318,77 грн., плата за митне оформлення (умовно) – 200 грн.

- митного оформлення і відвантаження товарів нерезиденту – 10,313380 грн./ €; плата за митне оформлення (умовно) – 200 грн.

Розв'язання

1. Відобразимо в обліку бартерні операції (табл. 8.1).

Таблиця 8.1

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, €/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Перераховані митному органу платежі (курс НБУ - 10,265640): мито – 12318,77 грн., плата за митне оформл. – 200 грн., ПДВ – 27101,29 грн.	377	311	39620,06		
2	Оприбутковано товари від нерезидента (€12000 x 10,265640 грн./ €)	281	632	€12000 123187,68		*
3	Включено до первісної вартості товару мито (в розмірі 10% митної вартості товару)	281	377	12318,77		*
4	Включено до первісної вартості товару плату за митне оформлення	281	377	200		*
* Собівартість імпортованого за бартерним контрактом товару складає 135706,45 грн. (123187,68 грн. + 12318,77 грн. + 200 грн.). У випадку подальшої реалізації цього товару сума розрахованої собівартості буде визнана витратами на дату реалізації						
5	Відображено ПДВ при ввезенні на підставі ВМД у складі податкового кредиту	641	377	27101,29		
6	Перераховано митному органу плата за митне оформл. експортованого товару – 200 грн.	377	311	200		
7	Відображено відвантаження на експорт товарів (курс НБУ на дату відвантаження - 10,313380 грн./€), відображено доходи від реалізації ((€12000 x 10,265640 грн./ €)*	362	702	€12000 123187,68*	123187,68	
		702	791	123187,68		
* Доход від реалізації визначається за справедливою вартістю товарів, отриманих підприємством за бартерним контрактом (п. 23 П(С)БО 15, і відображається в обліку по валютному курсу на дату їх оприбуткування						
8	Списана собівартість реалізованого за бартерним договором товару	902 791	281 902	100000 100000		100000 -
9	Відображено у складі витрат на збут сума плати за митне оформлення	93 791	377 93	200 200		200 -
10	Відображено залік заборгованостей по бартеру	632	362	€12000 123187,68		

Приклад 8.2

Відобразити операції із переробки давальницької сировини (товарів) в бухгалтерському та податковому обліку.

Замовник – нерезидент відвантажив на адресу виконавця – резидента України іноземні товари, контрактна авртість яких склала 10000 євро.

Договірна вартість послуг з переробки – 2000 євро. Розрахунок за переробку іноземних товарів нерезидента здійснюється грошовими коштами в іноземній валюті на умовах передоплати. Фактична виробнича собівартість послуг з переробки давальницької сировини – 16300 грн.

Внесена плата за митне оформлення (умовно):

- при ввезенні іноземних товарів для переробки – 250 грн.;
- при вивезенні продуктів преробки в режимі реекспорту – 250 грн.

Курс НБУ склав на дату:

- митного оформлення іноземних товарів в митний режим переробки на митній території України – 9,713550 грн./€;
- надходження передоплати в ін/валюті як плати за послуги з переробки – 9,735880 грн./€;
- підписання акта наданих послуг з переробки іноземних товарів – 9,698920 грн./€.

Розв'язання

1. Відобразимо в обліку виконавця (резидента) операції з переробки іноземних товарів на давальницьких умовах (табл. 8.2).

Таблиця 8.2

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, €/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Перерахована плата за митне оформлення при отриманні дозволу митного органу на поміщення іноземних товарів в режим переробки на митній території України	377	311	250		
2	Включено до собівартості послуг з переробки іноземних товарів сума платежів за митне оформлення	23	377	250		
3	Оприбутковані на забалансовому рахунку іноземні товари, які надійшли для переробки (курс НБУ – 9,713550 грн./€)	€022	-	€10000 97135,50		
4	Надійшла ін/валюта за послуги з переробки товарів (курс НБУ – 9,735880	€314	€681	€2000 19471,76		

	грн./€)					
5	Зарахована виручка на поточний валютний рахунок (€2000 х 9,735880 грн./€)	€312	€314	€2000 19471,76		
6	Відображено дохід від реалізації наданих послуг з переробки товарів (підписано акт) (курс НБУ – 9,698920 грн.*/ €) (€2000 х 9,735880 грн./€ = 19471,76 грн.)	€362	703	€2000 19471,76*	19471,76**	
		703	791	19471,76		
* Оскільки заборгованість виконавця перед замовником немонетарна, в бух/обліку дохід визнається виходячи із курсу НБУ, який діяв на дату отримання передоплати (п.6 П(С)БО 21) ** Оподатковуваний дохід в податк/обліку визнається в частині раніше отриманої оплати за курсом НБУ, який діяв на дату її отримання						
7	Відображені витрати з переробки товарів	903 791	23 903	16300 16300		16300*
* Відповідно до п. 138.4 ПКУ собівартість виконаних робіт, послуг відноситься до витрат операційної діяльності, які визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи						
8	Сплачені митні платежі при оформленні вивезення продуктів переробки в митному режимі реекспорту	377	311	250		
9	Включена сума митних платежів до складу витрат на збут	93	377	250		250*
		791	93	250		
* Сума митних платежів відноситься до витрат на збут відп. до п. «з» п.138.10.3 ПКУ у складі інших витрат, які визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони понесені						
10	Списана вартість перероблених іноземних товарів із забалансового рахунку	-	€022	€10000 97135,50		
11	Проведено залік заборгованостей	€681	€632	€2000 19471,76		

Задача 1

Відобразити операції із зовнішньоекономічного бартеру в бухгалтерському та податковому обліку.

Варіант 1

Експорт передує імпорту.

Підприємство – резидент уклало договір з нерезидентом, згідно якого в обмін на поставлену резидентом партію товару, контрактна вартість якого складає €12000, нерезидент постачає йому товар договірною вартістю також €12000. Первісна вартість відвантаженого на експорт товару складає 100000 грн.

Курс НБУ склав на дату:

- митного оформлення і відвантаження товарів нерезиденту – 10,313380 грн./€; плата за митне оформлення (умовно) – 200 грн.

- митного оформлення і оприбуткування товарів – 10,265640 грн./ €; мито в розмірі 10% митної вартості товару – 12318,77 грн., плата за митне оформлення (умовно) – 200 грн.

Варіант 2

Обмін імпортного товару на послуги, надані нерезиденту на митній території України.

Підприємство – резидент уклало договір з нерезидентом, згідно якого в обмін на поставлену нерезидентом партію товару, контрактна вартість якого складає €12000, надає йому послуги на митній території України, договірна вартість яких також складає €12000. Послуги, надані нерезиденту на митній території України, оподатковуються ПДВ за ставкою 20%.

Курс НБУ склав на дату:

- митного оформлення і оприбуткування товарів – 10,265640 грн./ €; мито в розмірі 10% митної вартості товару – 12318,77 грн., плата за митне оформлення (умовно) – 200 грн.

- надання послуг нерезиденту (підписання акту виконаних робіт) – 10,313380 грн./ €.

Варіант 3

Обмін експортного товару на послуги, надані нерезидентом на митній території України.

Підприємство – резидент уклало договір з нерезидентом, згідно якого в обмін на поставлену нерезиденту партію товару, контрактна вартість якого складає €12000, нерезидент надає резиденту рекламні послуги на митній території України, договірна вартість яких також складає €12000.

Послуги, надані нерезидентом з місцем їх постачання на митній території України, оподатковуються ПДВ за ставкою 20%.

Первісна вартість відвантаженого на експорт товару складає 100000 грн.

Курс НБУ склав на дату:

- митного оформлення і відвантаження товарів – 10,313380 грн./ €; плата за митне оформлення (умовно) – 200 грн.

- надання рекламних послуг нерезидентом (підписання акту виконаних робіт) – 10,265640 грн./ €.

Задача 2

Відобразити операції із переробки давальницької сировини (товарів) в бухгалтерському та податковому обліку.

Варіант 1

Замовник – нерезидент відвантажив на адресу виконавця – резидента України іноземні товари, контрактна авртість яких склала 10000 євро.

Договірна вартість послуг з переробки – 2000 євро. Розрахунок за переробку іноземних товарів нерезидента здійснюється грошовими коштами в іноземній валюті після підписання акта наданих послуг. Фактична виробнича собівартість послуг з переробки давальницької сировини – 16300 грн.

Внесена плата за митне оформлення (умовно):

- при ввезенні іноземних товарів для переробки – 250 грн.;
- при вивезенні продуктів преробки в режимі реекспорту – 250 грн.

Курс НБУ склав на дату:

- митного оформлення іноземних товарів в митний режим переробки на митній території України – 9,735880 грн./€;
- підписання акта наданих послуг з переробки іноземних товарів – 9,698920 грн./€;
- надходження оплати в ін/валюті як плати за послуги з переробки – 9,713550 грн./€.

Варіант 2

10 вересня фірмою-нерезидентом ввезено для переробки на ТОВ "К" непідакцизну давальницьку сировину вартістю 135000 дол. США. ТОВ "К" при оформленні вантажної митної декларації сплачено митний збір за виконані митні процедури на суму 2500 грн., ввізне мито розміром 2000 дол. США.

Протягом вересня - жовтня відображені фактичні витрати з переробки іноземних товарів (давальницької сировини), в тому числі:

- вартість списаних сировини та матеріалів – 53000 грн.;
- нарахована заробітна плата робітникам – 40000 грн.;
- відраховано до Пенсійного Фонду - 15000 грн.;
- списано адміністративно-управлінські витрати - 60000 грн.

27 жовтня повернуто нерезиденту готову продукцію. У зв'язку з виконанням контракту списано фактичну собівартість наданих послуг з переробки давальницької сировини.

29 жовтня надійшла на валютний рахунок іноземна валюта за надані послуги у сумі 30000 дол. США.

Курси НБУ на дату здійснення операцій:

10.09 – 8,32 грн./ дол. США;

30.09 – 8,35 грн./ дол. США;

27.10 – 8,31 грн./ дол. США;

29.10 – 8,30 грн./ дол. США.

Питання для самоконтролю

1. Що таке компенсаційна угода? Які її типи та ознаки?
2. З яких етапів складаються бартерні операції?
3. У чому особливості укладання зовнішньоекономічного бартерного договору?
4. Порядок митного оформлення бартерних операцій.
5. Особливості податкового і бухгалтерського обліку бартерних операцій.
6. Що являють собою операції з давальницькою сировиною?
7. Які особливості митного оформлення операцій з давальницькою сировиною?
8. Які особливості бухгалтерського та податкового обліку операцій з давальницькою сировиною? Чи є між ними відмінності та в чому вони полягають?

Тема 9. Облік інвестиційних операцій

Питання для обговорення

1. Правова основа здійснення іноземних інвестицій в Україну.
2. Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.
3. Відображення фінансових інвестицій в підприємства, створені за кордоном.

4. Облік виплати дивідендів нерезиденту та отримання від нерезидента.

5. Облік операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями.

6. Господарські одиниці іноземних підприємств. Господарські одиниці за межами України.

7. Відображення у фінансовій звітності операцій господарських одиниць, розташованих за кордоном.

Навчальні завдання

Приклади розв'язування задач

Приклад 9.1

Відобразити в обліку внесення ін/валюти до статутного капіталу інвестором – нерезидентом.

05.03 підписано установчий договір про створення підприємства з іноземними інвестиціями зі статутним капіталом 30000 євро (298105,50 у гривневому еквіваленті), одним із засновників якого є іноземний інвестор – юридична особа.

Відповідно до умов договору іноземний інвестор здійснив внесок до статутного капіталу спільного підприємства іноземною валютою в сумі 10000 євро, український учасник – в національній валюті.

При цьому 6000 євро ін/учасником та 100000 грн. резидентом внесені до реєстрації підприємства 19.03, інші 4000 євро і 98737 грн. надійшли на рахунки створеного підприємства 25.06.

Курс НБУ склав на:

- 05.03 –(дата підписання договору) – 9,936850 грн./€;
- 19.03 (дата зарахування валюти) – 9,667350 грн./€;
- 27.03 (дата реєстрації підприємства) – 9,746660 грн./€;
- 31.03 – 9,842910 грн./€;
- 25.06 (дата зарахування валюти) – 10,150140 грн./€.

Розв'язання

1. Відобразимо в обліку внесення ін/валюти до статутного капіталу інвестором - нерезидентом (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, €/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	19.03 зараховані на валютний рахунок грошові кошти як попередній внесок резидента до статутного капіталу в сумі 100000 грн.	311	6851	100000		
2	19.03 зарахована ін/валюта як попередній внесок нерезидента до статутного капіталу в сумі 6000 євро (курс – 9,667350)	312	6852	<u>€6000</u> 58004,10		
3	27.03 відображено зафіксовану в установчих документах суму статутного капіталу і заборгованість учасників за внесками (курс – 9,936850):					
	- українського учасника	461	40	<u>€20000</u> 198737	-*	
	- іноземного учасника	462	40	<u>€10000</u> 99368,50	-*	
* Доходи у вигляді прямих інвестицій або реінвестицій у корпоративні права, не враховуються для визначення об'єкта оподаткування (п. 136.1 ПКУ)						
4	27.03 відображена курсова різниця по заборгованості ін/інвестора за внесками до статутного капіталу на дату реєстрації підприємства: €10000 х (9,746660 - 9,936850) = - 1901,90 грн.	974	462	1901,90		1901,90
		793	974	1901,90		
5	27.03 списано суми попереднього внеску учасників у зменшення неоплаченого капіталу (курс – 9,746660)	6851	461	100000		
		6852	462	<u>€6000</u> 58479,96		
6	27.03 відображена курсова різниця з попереднього внеску ін/інвестора на дату реєстрації підприємства: €6000 х (9,746660 - 9,667350) = 475,86 грн.	974	6852	475,86		475,86
		793	974	475,86		
7	31.03 відображена курсова різниця по заборгованості ін/інвестора за внесками до статутного капіталу на дату балансу: €4000 х (9,842910 - 9,746660) = 385 грн.	462	744	385	385	
		744	793	385		
8	31.03 відображена курсова різниця за залишком ін/валюти на рахунку на дату балансу: €6000 х (9,842910 - 9,667350) = 1053,36 грн.	312	714	1053,36	1053,36	
		714	791	1053,36		
9	25.06 зарахована ін/валюта в рахунок остаточного погашення заборгованості ін/інвестора (курс 10,150140)	312	462	<u>€4000</u> 40600,56		
10	25.06 відображена курсова різниця на дату остаточного погашення заборгованості ін/інвестором: €4000 х (10,150140 - 9,842910) = 1228,92 грн.	462	744	1228,92	1228,92	
		744	793	1228,92		

11	25.06 зараховані на поточний рахунок грошові кошти в погашення заборгованості резидента за внесками до статутного капіталу в сумі 98737 грн.	311	461	98737		
----	--	-----	-----	-------	--	--

Приклад 9.2

Відобразити в обліку операції з нарахування та виплати дивідендів нерезиденту. Нархувати податки, які підлягають сплаті при виплаті дивідендів.

Підприємство за підсумками попереднього року отримало прибуток. За рішенням зборів засновників підлягає сплаті у вигляді дивідендів іноземному інвестору – юридичній особі 10000 дол. США (курс НБУ на дату нарахування дивідендів – 7,98 грн. за 1 дол. США).

Довідки щодо підтвердження статусу нерезидента країни, з якою підписана міжнародна угода про уникнення від подвійного оподаткування відсутні.

Виплата здійснена за рахунок власних валютних коштів через 2 дні після нарахування. Курс НБУ на дату виплати – 8,0 грн. за 1 долар США.

Розв'язання

1. Визначимо податки, які підлягають сплаті при виплаті дивідендів.

Авансовий внесок з податку на прибуток складе 15200 грн. (80000 грн. x 19% : 100%) – сплачується із суми дивідендів юридичній особі під час такої виплати; податок з доходів нерезидента – юридичної особи – 12000 грн. – сплата податку на репатріацію здійснюється під час виплати дивідендів: 80000 грн. x 15% : 100%.

Виходячи із курсу НБУ на дату виплати (8,0), із врахуванням утриманих податків нерезиденту необхідно виплатити 8500 доларів США (80000 – 12000 = 68000 грн., за курсом 8,0 грн./долар США).

2. Відобразимо операції в обліку (табл. 9.2).

Таблиця 9.2

№ з/п	Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, \$/грн.	Податковий облік	
		дебет	кредит		Доход, грн.	Витрати, грн.
1	Відображена сума, направлена на виплату дивідендів нерезиденту – ю/особі за	441	443	79800		

	рішенням засновників					
2	Нарховані дивіденди	443	671	<u>\$10000</u> 79800		
3	Перераховано до бюджету авансовий внесок з податку на прибуток	641	311	15200		
4	Утримано податок з доходів нерезидента (12000 грн. : 8,0 грн./дол.)	671	641	<u>\$1500</u> 12000		
5	Перераховано до бюджету податок з доходів нерезидента	641	311	12000		
6	Перераховано дивіденди нерезиденту – ю/особі (за курсом 8,0 грн./ \$)	671	312	<u>\$8500</u> 68000		
7	Відображена курсова різниця по заборгованості нерезиденту – інвестору на дату погашення ($\$10000 \times (8,0 - 7,98) = 200$ грн.)	974	671	200		200

Задача 1

Відобразити в обліку внесення основних засобів до статутного капіталу інвестором – нерезидентом.

Статутний капітал підприємства з іноземними інвестиціями в формі ТОВ, розмір якого у гривневому еквіваленті складає 539000 грн., в доларах США - \$70000, поділено на частки. Учасникам – резидентам належить 431200 грн., або \$56000 в іноземній валюті (80%), 50% із яких учасники вносять до реєстрації товариства.

Учаснику – нерезиденту належить 20% в капіталі, із яких:

- 60% вноситься грошовими коштами (дол. США) до реєстрації ТОВ. Розмір цієї частини внеску дорівнює \$8400, що за курсом на дату підписання установчих документів складає 64680 грн.;

- 40% (\$5600) своєї частки ін/інвестор вносить у вигляді обладнання, яке буде використовуватися у виробництві. По курсу на дату підписання установчого договору вартість обладнання в гривневому еквіваленті складає 43120 грн. договірна вартість обладнання відповідає звичайній ціні.

Курс НБУ склав на дату:

- підписання установчого договору – 7,70 грн./\$;
- зарахування від нерезидента ін/валюти – 7,75 грн./\$;
- реєстрації ТОВ – 7,72 грн./\$;
- митного оформлення обладнання – 7,74 грн./\$.

Задача 2

Відобразити в обліку операції з нарахування та виплати дивідендів нерезиденту – фізичній особі.

Засновниками ТОВ «Сатурн» є фізична особа – нерезидент А і дві юридичні особи – резиденти Б і В, які володіють часткою в статутному капіталі – 20%, 30% і 50% відповідно. У першому кварталі зборами засновників прийнято рішення про виплату дивідендів за простими акціями грошовими коштами в загальній сумі 50000 грн. (засновнику А – 10000 грн., Б – 15000 грн., В – 25000 грн.). Грошові кошти нерезиденту перераховані в гривнях на відкритий ним рахунок в банку.

Довідки щодо підтвердження статусу нерезидента країни, з якою підписана міжнародна угода про уникнення від подвійного оподаткування не надані.

Задача 3

Відобразити в обліку операції з отримання дивідендів від нерезидента, з країною якого підписано міжнародний договір.

Підприємство А володіє 35% статутного капіталу підприємства Б (нерезидент Австрії). За результатами року підприємство Б нараховує засновнику А (резиденту України) дивіденди в сумі 20000 євро (еквівалентній 198737 грн. по курсу НБУ 9,936850 грн./€ на дату нарахування).

Відповідно до міжнародного договору із сум дивідендів в Австрії утримано податок в розмірі 5% (тобто 1000 євро, що за курсом НБУ 9,936850 грн./€ еквівалентно 9936,85 грн.).

У І кварталі п.р. підприємство А отримує дивіденди від австрійського підприємства Б в сумі 19000 євро, що еквівалентно 192852,66 грн. по курсу НБУ 10,150140/євро на дату отримання дивідендів (за вирахуванням утриманого податку 1000 євро).

За підсумками першого кварталу п.р. підприємство А має наступні показники:

- доходи від операційної діяльності та інші доходи – 500000 грн.;
- витрати від операційної діяльності та інші витрати – 340000 грн.

В показниках врахована сума дивідендів на дату їх отримання від нерезидента.

Питання для самоконтролю

1. Які особливості отримання фінансових інвестицій в іноземній валюті?
2. Які особливості відображення фінансових інвестицій в обліку?
3. Особливості ввезення майна як внеску до статутного капіталу з точки зору оподаткування.
4. Визначте поняття підприємства з іноземними інвестиціями.
5. Які форми здійснення іноземних інвестицій?
6. Які особливості повернення іноземних інвестицій?
7. Господарські одиниці за межами України.
8. Особливості перерахунку показників статей фінансової звітності господарської одиниці за межами України.
9. Що являє собою середньозважений валютний курс і як він розраховується?

Тема 10. Облік операцій фінансового лізингу від нерезидента

Питання для обговорення

1. Критерії віднесення операції до фінансового лізингу.
2. Бухгалтерський облік об'єкта фінансової оренди, отриманого від нерезидента.
3. Особливості оподаткування операцій фінансового лізингу з нерезидентом.
4. Складові лізингового платежу та їх оподаткування.
5. Ввезення об'єктів за договором лізингу та ПДВ.
6. Лізинговий платіж та податок на репатріацію.

Навчальні завдання

Задача 1

Відобразити в обліку операції з імпорту об'єкта фінансового лізингу (оренди). Визначити суму щоквартального лізингового платежу.

Підприємство уклало з нерезидентом угоду фінансового лізингу (оренди) комп'ютерів з подальшим переходом об'єктів оренди у власність орендаря на таких умовах:

- термін оренди – 2 роки (8 кварталів);
- вартість об'єкта оренди – 24000 євро;
- сума винагородилізингодавця – 9600 євро;
- орендна ставка – 24% річних (6% в квартал);

Сплата орендних платежів проводиться поквартально в кінці кожного звітного періоду.

01.07.xx р об'єкти фін/лізингу розмитнені і передані лізингоотримувачу. Лізинговий платіж за останній квартал сплачено з порушенням терміну 06.07.20x2 р.

Курс НБУ:

на 01.07.20xx р. – 6,7973 грн. /€	на 31.03.20x1 р. – 7,627805	на 31.03.20x2 р. – 10,15014
на 30.09.20xx р. – 7,41946	на 30.06.20x1 р. – 7,97698	на 30.06.20x2 р. – 10,2179.
на 31.12.20xx р. - 7,1609	на 30.09.20x1 р. – 8,040731	на 06.07.20x2 р. – 9,93685
	на 31.12.20x1 р. – 7,85546	

Сума плати за митне оформлення товарів склала 250 грн.

Термін корисного використання об'єкта оренди – 5 років. Метод нарахування амортизації – прямолінійний, ліквідаційна вартість – 3800 грн.

Питання для самоконтролю

1. Об'єкти та суб'єкти лізингу.
2. Які особливості митного оформлення лізингових операцій?
3. Які особливості відображення зовнішньоекономічних лізингових операцій у бухгалтерському обліку?
4. Які особливості відображення зовнішньоекономічних лізингових операцій у податковому обліку?

Тема 11. Декларування валютних цінностей. Відповідальність за порушення при здійсненні валютних операцій

Питання для обговорення

1. Порядок декларування валютних цінностей за межами України та оформлення довідки щодо відсутності валютних цінностей за межами України.
2. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
3. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
4. Відповідальність за порушення митного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 388 с.

2. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 544 с. (бібл. шифр 657/ Б93)

3. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: Страйд, 2006. – 304 с. (бібл. шифр 657/)-17)

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с. (бібл. шифр 657/ К13)

5. Сердюк В.М. і інш. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. пос. / В.М. Сердюк, О.А. Сизоненко, Ш.М. Акаєв. – Макіївка: вид-во „Ноулідж” (донецьке відділення), 2010. – 367 с.

Допоміжна

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський і податковий облік у подробицях. – Харків: Фактор, 2013. – 400 с.

2. Г. Грек, А. Негода, Е. Бондарева, Е. Самарченко Практическое применение правил «Инкотермс» в Украине и во внешнеэкономической деятельности: юридические, налоговые и бухгалтерские особенности. – Днепропетровск

3. Трусов О., Рудяк Ю. Довідник ЗЕДівця. – Харків: Фактор, 2009. – 704 с.

4. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати, видання МТП № 560, введені в дію з 01.01.2000 р.

Інформаційні ресурси

1. Кодекс України «Про адміністративні порушення» від 07.12.1984 р. № 8073-X із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

2. Закон України від 16.04.1991 № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

3. Декрет КМУ від 19.02.1993 № 15-93 р. «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>

4. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" № 185/94 від 23.09.94 р.

5. Закон України від 19.03.1996 року N 93/96-ВР «Про режим іноземного інвестування». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>

6. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.97 р. № 723/97-ВР

7. Закон України від 23.12.1998 N 351-XIV «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=351-14>.

8. Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. – К., 1999.

9. Кримінальний кодекс України - Закон України від 05.04.2001 № 2341-III в редакції Закону від 07.03.02 р. № 3111 (Відомості Верховної Ради України, 2001, N 25-26, ст.131). Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>

10. Закон України «Про платіжні системи і переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 р. № 2346-XIV

11. Закон України «Про Митний тариф України» від 05.04.2001 р. № 2371 в редакції Закону N 2829-VI (2829-17) від 21.12.2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2371-14>

12. 5. Закон України "Про обіг векселів в Україні" № 2374 від 05.04.01 р.

13. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI, зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

14. Податковий кодекс України. Закон України № 2755 – VI. від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

15. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, які незаконно знаходяться за її межами» від 18.06.94 р. № 319/94

16. Постанова КМУ і НБУ № 444 від 21.06.95 р. «Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів та типових формах захисних застережень»

17. Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій, затвердженого постановою КМУ від 07.08.96 р. № 928

18. Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора. - Постанова КМУ від 30 січня 1997 р. N 112. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/112-97-n>

19. Постанова КМУ «Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері ЗЕД» № 756 від 29.04.99 р.

20. Постанова КМУ від 5 грудня 2007 р. N 1392 «Про затвердження Порядку визначення строку та умов завершення імпортової операції без увезення товару на територію України»

21. Постанова КМУ від 29 грудня 2007 р. N 1409 «Про затвердження Порядку продовження строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями»

22. Постанова КМУ від 27.12.2010 № 1195 Про перелік товарів, щодо яких під час тимчасового ввезення на митну територію України застосовується часткове умовне звільнення від обкладення податком на додану вартість

23. Постанова КМУ від 02.02.2011 № 73 Про граничні норми добових витрат для відрядження членів екіпажів суден, інших транспортних засобів та суми, що спрямовуються на їх харчування замість добових витрат. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/73-2011-%D0%BF>

24. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів. - Постанова КМУ від 02.02.2011 р. N 98. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF>

25. Про перелік офшорних зон. – Розпорядження КМУ від 23.02.2011 р. N 143-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/143-2011-%D1%80>

26. Деякі питання державної реєстрації іноземних інвестицій. - Постанова КМУ № 555 від 20 червня 2012 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/555-2012-%D0%BF/para5#n5>

27. Про затвердження форми Декларації про валютні цінності, доходи та майно, що належать резиденту України і знаходяться за її межами. – Наказ МФУ N 207 від 25.12.95 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0018-96>

28. Постанова Правління НБУ "Про затвердження Класифікатора іноземних валют" від 04.02.1998 р. № 34.

29. Наказ МФУ "Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон" від 13.03.1998 р. № 59

30. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорними операціями, затверджена постановою Правління Національного банку України від 24.03.99 р. № 136

31. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобовязань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291

32. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобовязань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291

33. Положення про валютний контроль, затверджене постановою Правління НБУ від 08.02.2000 р. № 49

34. Наказ Міністерства № 201 від 06.09.2001 р. "Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)".

35. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків в національній іноземній валюті, затверджена постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492

36. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516

37. Про затвердження Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам . - Постанова Правління Нацбанку України від 17.06.04 № 270. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0885-04>

38. Постанова Правління НБУ «Про встановлення процентних ставок за зовнішніми займами резидентів» від 03.08.2004 р. № 363

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 “Основні засоби”, затверджений наказом Мініфіну України від 27.04.2000 р. № 92

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8 “Нематеріальні активи”, затверджений наказом Мініфіну України від 18.10.1999 р. № 242

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 “Запаси”, затверджений наказом Мініфіну України від 20.10.1999 р. № 246.

42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 “Дебіторська заборгованість”, затверджений наказом Мініфіну України від 08.10.1999 р. № 237

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 “Зобов’язання”, затверджений наказом Мініфіну України від 31.01.2000 р. № 20

44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12 “Фінансові інвестиції”, затверджений наказом Мініфіну України від 26.04.2000 р. № 91

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 “Аренда”, затверджений наказом Мініфіну України від 28.07.2000р. № 181

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 “Доход”, затверджений наказом Мініфіну України від 29.11.1999 р. № 290

47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 “Витрати”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318.

48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 21 “Вплив зміни валютних курсів”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193.

49. Правила торгівлі іноземною валютою, затверджені постановою правління НБУ від 10.08.2005 р. № 281

50. Правила використання готівкової іноземної валюти на території України, затверджені постановою правління НБУ від 30.05.2007 р. № 200

51. Наказ ДПАУ «Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, і Порядку його складання» від 23.12.2010 р. № 996

52. Наказ Держмитслужби України від 23.05.2011 № 409 Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного податку при ввезенні товарів на митну територію України суб'єктами господарської діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-11>

53. Постанова правління НБУ «Про зміну термінів розрахунків за операціями з експорту і імпорту товарів і введенні обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті» від 06.11.2012 р. № 475

54. Постанова правління НБУ «Про встановлення розміру обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті» від 06.11.2012 р. № 479

55. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». - Наказ МФУ від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (діє з 19.03.2013)